

آمار مندرج در این فصل شامل اطلاعات، مربوط به شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در نقاط شهری و روستایی استان به تفکیک گروههای اصلی و فرعی شامل خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات و همچنین غیر خوراکیها و خدمات می باشد.

سابقه بررسی در مورد قیمتها و محاسبه شاخصهای ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف - شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال، ۱۳۱۵ محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال، ۱۳۳۸ با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۳۹ مسئولیت تهیه شاخصهای مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۴۸ با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخصهای مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال، ۱۳۶۱ با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.

پس از آن با توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۷۹ برای شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخصهای مربوط به سالهای گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهر ماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از آن نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی بر اساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. بر اساس آخرین تجدید نظر و انتخاب سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه، آمارهای ذیربط برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۷۸ تهیه و منتشر شده است. و از سال ۱۳۸۴ به بعد سال پایه سال ۱۳۸۳ در نظر گرفته شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

□ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی:

معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید مورد سنجش قرار می دهد.

□ **گروههای کالاها و خدمات:**

طبقه بندی کالاها و خدمات شاخصهای قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S.I.T.C برای عمده فروشی) می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است. در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد، گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند.

□ **ضریب اهمیت:**

سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، داراست، ضریب اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخصهای مختلف است.

□ **سال پایه:**

سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

□ **نقاط شهری:**

کلیه نقاطی که در سال پایه، ۱۳۷۶ جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

□ **نقاط روستایی:**

رجوع کنید به "فصل ۲- جمعیت."

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۷۶=۱۰۰)

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۴ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۳	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۸۳/۳	۱۴۶/۰	۱۲۴/۴	۱۱۰/۵	۲۸۰/۴	۸۵/۵	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
-	-	-	-	۲۷۴/۴	۸۸/۵	-	۳۸/۴۳	گروه های اصلی و فرعی:
۲۰۱/۶	۱۵۳/۷	۱۲۶/۳	۱۱۰/۱	-	-	۳۰/۸۳	-	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۰۳/۶	۱۵۴/۴	۱۲۶/۷	۱۱۰/۱	۲۷۵/۵	۸۸/۴	۲۹/۶۳	۳۶/۹۵	۱- خوراکی ها و آشامیدنی ها
-	-	-	-	۲۷۴/۲	۸۸/۳	-	۳۶/۱۴	خوراکی ها.....
۲۲۴/۴	۱۴۵/۰	۱۱۹/۳	۱۰۹/۷	-	-	۵/۷۰	-	غذا در خانه.....
-	-	-	-	۲۵۸/۰	۹۷/۴	-	۷/۹۸	غلات و نان
۱۷۲/۸	۱۴۰/۵	۱۱۷/۷	۱۰۶/۰	-	-	۷/۷۶	-	نان، برنج و فرآورده های غلات.....
-	-	-	-	۲۲۰/۳	۱۱۹/۸	-	۶۱/۰	گوشت
۲۰۷/۱	۱۵۹/۵	۱۲۶/۶	۱۱۰/۱	-	-	۰/۵۳	-	حبوبات
۱۷۵/۵	۱۴۱/۳	۱۱۷/۸	۱۰۳/۹	۲۶۱/۵	۷۸/۵	۳/۲۸	۳/۹	ماهی و حیوانات دریائی
-	-	-	-	۳۴۷/۷	۹۶/۱	-	۸/۳۵	لبنیات و تخم مرغ (پرنندگان)
-	-	-	-	۲۷۸/۲	۸۰/۲	-	۹/۷۸	گوشت قرمز، مرغ و ماهی
۲۴۲/۲	۱۷۳/۲	۱۳۲/۷	۱۱۲/۰	-	-	۵/۳۸	-	میوه ها و سبزی ها
۱۹۴/۹	۱۵۹/۳	۱۲۱/۱	۱۰۸/۳	۱۹۷/۵	۹۰/۰	۱/۱۷	۱۶/۱	میوه ها و خشکبار
۲۱۲/۸	۱۸۴/۹	۱۵۶/۵	۱۱۹/۴	-	-	۳/۷۴	-	روغن حیوانی، نباتی و کره
۱۸۷/۴	۱۴۷/۲	۱۳۵/۴	۱۱۸/۸	۲۱۵/۳	۹۱/۱	۱/۶۷	۱/۴۱	انواع سبزی، حبوبات و فرآورده های سبزی.....
-	-	-	-	۱۴۴/۲	۸۶/۵	-	۱۶/۱	قند و شکر، عسل و فرآورده های قند و شکر.....
۲۰۲/۹	۱۴۹/۱	۱۱۸/۳	۱۱۰/۹	-	-	۰/۲۸	-	شکر.....
-	-	-	-	۲۰۷/۸	۸۴/۱	-	۱/۷۹	چای خشک
-	-	-	-	۳۳۵/۰	۹۱/۰	-	۰/۸۱	نمک و ادویه، سس ها و چاشنی ها و ترکیبات خوراکی.....
۱۵۴/۴	۱۳۷/۴	۱۱۸/۲	۱۰۹/۸	۲۵۳/۸	۷۷/۹	۱/۲۰	۰/۵۱	سایر کالاهای خوراکی
۱۵۰/۶	۱۲۷/۲	۱۰۹/۶	۱۰۲/۴	۲۴۵/۲	۹۰/۶	۰/۵۹	۰/۹۷	غذا در خارج از خانه.....
۱۵۴/۳	۱۲۹/۱	۱۱۴/۲	۱۰۶/۲	۱۵۱/۸	۸۸/۰	۸/۱۵	۱۲/۷۶	آشامیدنی ها
-	-	-	-	۴۲۳/۴	۷۷/۹	-	۲۱/۶	۲- دخانیات.....
۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	-	-	۲۳/۶۴	-	۳- پوشاک و کفش.....
-	-	-	-	۴۲۶/۷	۷۸/۳	-	۱۹/۹۵	مسکن، سوخت و روشنایی
۱۹۹/۹	۱۵۴/۳	۱۳۱/۵	۱۱۵/۲	-	-	۵/۱۴	-	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها.....
-	-	-	-	۴۲۶/۷	۷۶/۵	-	۴/۶۷	مسکن
۱۹۹/۵	۱۵۴/۰	۱۳۱/۳	۱۱۵/۱	-	-	۱۴/۷۱	-	اجاره بهای مسکن غیر شخصی.....
-	-	-	-	۴۳۵/۰	۷۶/۷	-	۱۳/۹۸	کرایه خانه های مسکونی اجاری.....
۲۴۱/۰	۱۸۱/۹	۱۳۹/۱	۱۱۸/۳	۳۳۸/۷	۸۸/۳	۱/۸۳	۱/۳	ارزش اجاری مسکن شخصی.....
-	-	-	-	-	-	-	-	ارزش اجاری خانه های مسکونی شخصی
-	-	-	-	-	-	-	-	تعمیرات و خدمات ساختمانی

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و
برخی از گروه های فرعی (۱۳۷۶=۱۰۰) (دنباله)

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۴ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۳	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۵۰/۱	۱۴۴/۱	۱۰۰/۸	۱۰۵/۱	-	-	۰/۵۴	-	آب.....
-	-	-	-	۳۸۳/۲	۷۳/۷	-	۱/۶۵	آب ،برق و سوخت
۱۱۸/۷	۱۱۱/۵	۱۰۱/۱	۱۰۱/۰	-	-	۱/۴۳	-	برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۱۷۳/۹	۱۴۴/۸	۱۲۶/۵	۱۱۲/۴	۱۸۸/۸	۹۳/۹	۷/۱۳	۸/۸۸	۵- اثاثه، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه.....
۱۵۰/۰	۱۲۵/۹	۱۱۲/۷	۱۰۴/۶	-	-	۱۱/۶۵	-	۶- حمل و نقل
-	-	-	-	۲۷۴/۲	۸۸/۲	-	۷/۲۳	حمل و نقل و ارتباطات.....
۱۹۳/۷	۱۵۶/۰	۱۳۳/۱	۱۱۵/۱	۳۵۱/۴	۷۷/۵	۵/۲۹	۲/۴۷	۷- بهداشت و درمان.....
۹۸/۵	۱۰۰/۷	۹۹/۳	۹۷/۶	-	-	۱/۵۲	-	۸- ارتباطات.....
-	-	-	-	۲۰۱/۶	۹۰/۵	-	۴/۳۵	تفریح، تحصیل و مطالعه.....
۱۳۶/۷	۱۲۴/۶	۱۱۴/۴	۱۰۶/۷	-	-	۴/۰۱	-	۹- تفریح و امور فرهنگی
۱۷۰/۳	۱۵۴/۵	۱۳۸/۸	۱۱۷/۹	-	-	۲/۳۳	-	۱۰- تحصیل
۱۸۶/۰	۱۴۶/۰	۱۲۵/۶	۱۱۱/۸	-	-	۲/۱۲	-	۱۱- رستوران و هتل
۲۱۴/۷	۱۶۰/۵	۱۳۱/۷	۱۱۳/۴	۲۳۵/۱	۹۰/۶	۲/۷۵	۴/۲۷	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه.....
								گروه اختصاصی:
۱۷۵/۵	۱۴۰/۵	۱۱۹/۷	۱۰۸/۰	۲۲۷/۵	۴۶۵/۸	۶۱/۸۹	۶۰/۹۳	۱- کالاها
۱۹۵/۸	۱۵۴/۶	۱۳۱/۹	۱۱۴/۶	۳۴۳/۵	۶۲۴/۱	۳۸/۱۱	۱۲/۰۳	۲- خدمات
۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	۴۲۳/۴	۳۶۵/۷	۲۳/۶۴	۲۷/۰۴	۳- مسکن، سوخت و روشنایی.....

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی بر حسب گروه های اختصاصی, اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۸۱)

۱۳۸۷	۱۳۸۱	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	ضریب اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۲۳۳/۹	۱۸۷/۰	۱۶۱/۷	۱۴۴/۵	۱۲۸/۸	۱۰۰	شاخص کل
						گروه های اصلی و فرعی:
۲۶۶/۱	۱۹۷/۸	۱۶۱/۹	۱۳۹/۷	۱۲۵/۲	۴۳/۳۴	خوراکی ها , آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۷۲/۸	۲۰۱/۲	۱۶۲/۰	۱۳۹/۷	۱۲۵/۴	۳۸/۱۷	خوراکی ها
۲۹۳/۰	۱۸۵/۲	۱۴۹/۹	۱۳۶/۶	۱۲۴/۰	۹/۷۸	برنج , نان فرآورده های غلات
۲۶۱/۳	۱۹۴/۶	۱۵۶/۸	۱۴۰/۶	۱۳۰/۶	۹/۸۷	گوشت قرمز و سفید
۲۱۰/۴	۱۴۶/۱	۱۲۹/۲	۱۱۸/۳	۱۱۰/۰	۷۴	ماهی ها و صدف داران
۲۷۱/۴	۲۰۹/۸	۱۶۸/۳	۱۵۲/۹	۱۴۱/۷	۴/۱۶	لبنیات و تخم مرغ
۲۵۶/۶	۱۸۸/۵	۱۲۳/۹	۱۰۷/۵	۱۰۵/۷	۲/۴۷	روغن ها و چربی ها.....
۳۲۴/۱	۲۵۰/۴	۲۰۷/۸	۱۶۷/۳	۱۲۶/۴	۳/۱۹	میوه ها و خشکبار
۳۱۹/۰	۲۶۹/۳	۲۰۸/۶	۱۴۴/۸	۱۲۳/۶	۴/۹۱	سبزی ها و حبوبات
۱۵۲/۱	۱۲۸/۹	۱۲۲/۴	۱۱۵/۸	۱۰۹/۷	۲/۶۰	شکر, مربا, عسل, شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینیها)
۲۵۵/۲	۱۶۸/۸	۱۵۴/۲	۱۴۳/۰	۱۲۳/۵	۱/۱۹	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۲۰۱/۴	۱۵۶/۵	۱۳۷/۷	۱۳۰/۱	۱۱۷/۵	۱/۹۷	چای,قهوه,کاکائو, نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیر الکلی)
۱۴۲/۰	۱۱۵/۸	۱۰۹/۴	۱۰۵/۶	۱۰۴/۵	۱/۱۲	دخانیات.....
۲۰۸/۶	۱۷۸/۵	۱۶۱/۵	۱۴۸/۲	۱۳۱/۷	۵۶/۶۶	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۱۸۰/۸	۱۵۸/۶	۱۴۷/۵	۱۳۵/۱	۱۲۲/۵	۹/۵۰	پوشاک و کفش
۲۴۲/۸	۲۱۳/۸	۱۹۷/۴	۱۸۳/۷	۱۵۸/۷	۱۶/۷۱	مسکن , آب, برق, گاز و سایر سوختها.....
۲۸۴/۷	۲۴۵/۹	۲۲۴/۴	۲۰۸/۱	۱۷۵/۷	۱۱/۲۸	مسکن
۲۷۵/۷	۲۴۲/۹	۲۲۴/۳	۲۰۸/۵	۱۷۶/۰	۹/۹۸	اجاره.....
۳۶۷/۴	۲۷۳/۶	۲۲۵/۳	۲۰۴/۷	۱۷۳/۲	۱/۳۰	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۱۵۵/۲	۱۴۶/۶	۱۴۱/۰	۱۳۲/۶	۱۲۲/۹	۵/۴۳	آب و برق و سوخت
۲۰۷/۴	۱۶۳/۰	۱۴۶/۵	۱۳۴/۹	۱۲۰/۵	۷/۵۲	مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۲۲۹/۴	۱۹۷/۴	۱۷۶/۳	۱۵۱/۰	۱۲۹/۰	۶/۴۸	بهداشت و درمان
۲۱۱/۱	۱۷۲/۵	۱۴۳/۱	۱۳۵/۷	۱۲۵/۵	۸/۲۰	حمل و نقل.....
۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۱/۵	۱/۴۱	ارتباطات
۱۳۱/۸	۱۲۴/۹	۱۲۱/۴	۱۱۵/۷	۱۰۷/۴	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ.....
۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۰/۹۲	آموزش.....
۲۶۲/۰	۲۰۷/۰	۱۹۱/۷	۱۵۵/۹	۱۳۳/۴	۲/۲۶	هتل و رستوران.....
۲۵۱/۶	۲۰۸/۹	۱۷۹/۴	۱۴۹/۵	۱۳۰/۱	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه
						گروه های اختصاصی:
۲۳۰/۸	۱۸۰/۲	۱۵۲/۹	۱۳۵/۷	۱۲۲/۷	۷۶/۳۲	کالاها.....
۲۴۳/۸	۲۰۷/۹	۱۸۹/۰	۱۷۱/۸	۱۴۸/۰	۲۳/۶۸	خدمات.....
۲۳۰/۳	۱۸۲/۱	۱۵۶/۳	۱۳۸/۹	۱۲۴/۷	۹۱/۴۹	شاخص کل.....

ماخذ: مرکز آمار ایران.